

**UCHWAŁA NR IV/21/2019
RADY GMINY W OKSIE**

z dnia 29 stycznia 2019 r.

**w sprawie :przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony
Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Oksa na lata 2019 - 2022 .**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2018 r. poz.994 ,1000,1349,1432.2500) oraz art. 6 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 Nr 1390) Rada Gminy Oksa uchwała, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Oksa na lata 2019-2022 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Oksa i Kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oksie.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia, z mocą obowiązująca od 1 stycznia 2019.

Uzasadnienie do Uchwały Nr IV/21/2019

Rady Gminy w Oksie

z dnia 29 stycznia 2019 r.

w sprawie: przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Oksa na lata 2019 – 2022. Art.6 ust.1 i 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie stanowi, że zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizowane są przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego. W myśl przepisów w/w ustawy do zadań własnych gminy należy : - tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, - prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, - opracowanie i realizacja programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie – prowadzenie gminnych ośrodków wsparcia. Realizacja powyższych zadań w Gminie Oksa prowadzona będzie w oparciu o Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, którego głównym celem będzie zmniejszenie skali zjawiska przemocy. W związku z powyższym podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Oksa na lata 2019 –2022 jest w pełni uzasadnione.

Załącznik
do Uchwały Nr IV/21/2019
Rady Gminy W Oksie
z dnia 29 stycznia 2019r.

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
DLA GMINY OKSA
na lata 2019- 2022**

WSTĘP

Przemocą w rodzinie określone jest „każde zachowanie skierowane wobec osoby bliskiej, którego celem jest utrzymanie nad nią kontroli i władzy. Przemoc w rodzinie to zamierzone, wykorzystujące przewagę sił działanie przeciwko członkowi rodziny naruszające jego godność, oraz podstawowe prawa i wolności, powodujące cierpienie i szkody”.

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy, styl życia. Rodzice czy opiekunowie są wzorem dla dzieci. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowanie poszczególnych członków rodziny staje się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. Mówiąc o przemocy należy pamiętać, iż jest ona zjawiskiem występującym powszechnie w naszym społeczeństwie, jest ona obecna w codziennym życiu.

Przemoc doznawana w rodzinie rodzi bardzo głębokie i szkodliwe konsekwencje, które dają znać w postaci zaburzeń emocjonalnych w bliższej lub dalszej perspektywie czasowej. W ustawie dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie zawarto definicję tego, czym jest przemoc domowa. Art. 2 pkt 2 ustawy określa przemoc w rodzinie jako ”jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób wymienionych w pkt 1, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”

Jak wynika z powyższych definicji, przemoc to „wszystkie nieprzypadkowe akty godzące w osobistą wolność jednostki lub przyczyniające się do fizycznej lub psychicznej szkody osoby, wykraczające poza społeczne zasady wzajemnych relacji”.

Wokół przemocy narosło wiele mitów. Jednym z nich jest przekonanie, że jest to zjawisko marginalne, występujące wyłącznie w patologicznych środowiskach. Tymczasem wg. danych statystycznych, przemoc w rodzinie jest zjawiskiem powszechnym i stanowi poważny problem społeczny. Znęcanie się nad rodziną jest najczęściej popełnianym przestępstwem w Polsce. Prowadzi do poważnych naruszeń norm moralnych i prawnych, tragicznych skutków psychologicznych, traumatycznych, a w skrajnych przypadkach do poważnych okaleczeń czy zabójstw.

Przemoc w rodzinie przybiera różne formy: od przemocy fizycznej, przez przemoc psychiczną i seksualną, po przemoc ekonomiczną. Przemoc rzadko jest incydem jednorazowym. Zazwyczaj ma charakter długotrwały i cykliczny.

Rodzaje przemocy:

1. Przemoc **fizyczna** – wszelkiego rodzaju działania bezpośrednie z użyciem siły, których rezultatem jest nieprzypadkowe zranienie, np. popychanie, obezwładnianie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką, pięścią lub przedmiotami, oblewanie wrzątkiem lub substancjami żrącymi, użycie broni.

2. Przemoc **seksualna** – wymuszanie różnego rodzaju niechcianych zachowań w celu zaspokojenia potrzeb seksualnych sprawcy, np. nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, seksu z osobami trzecimi, sadystycznych form współżycia, a także krytykowanie zachowań seksualnych.

3. Przemoc **psychiczna** – prowadzi do zniszczenia pozytywnego obrazu własnej osoby, wykorzystuje mechanizmy psychologiczne np. wyśmiewanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie, narzucanie własnych poglądów, ciągłe krytykowanie, kontrolowanie, ograniczanie kontaktów z innymi ludźmi, stosowanie groźb, szantażowanie

4. Przemoc **ekonomiczna** – prowadzi do całkowitego uzależnienia finansowego od sprawcy, np. poprzez odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy, niezaspokajanie podstawowych potrzeb rodziny, okradanie, zaciąganie kredytów i zmuszanie do zaciągania pożyczek wbrew woli współmałżonka.

5. **Zaniedbanie** – ciągłe niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych np. brak opieki i uniemożliwianie zaspokajania podstawowych potrzeb fizjologicznych (związanych ze snem, jedzeniem, higieną).

Przemoc jest przestępstwem. W zależności od tego, czy ma charakter jednorazowy, czy się powtarza, czy ścigana z różnych artykułów Kodeksu karnego. Jeżeli ma charakter ciągły, zostanie zakwalifikowana jako przestępstwo znęcania się nad rodziną z art. 207 Kodeksu karnego.

Przemoc w rodzinie ma tragiczne konsekwencje. Prowadzi nie tylko do uszkodzenia ciała ofiary, ale także do zaburzeń emocjonalnych oraz zaburzeń w sposobie, w jaki postrzega ona sama siebie, sprawcę oraz innych ludzi. Narastanie zjawiska przemocy wymaga niezwłocznego podjęcia działań zawartych w niniejszym Programie.

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie jest wyzwaniem dla każdego, kto z racji wykonywanej profesji, pełnionej funkcji czy osobistego bądź zawodowego zaangażowania podejmuje trud przeciwstawienia się ogromowi krzywd, jakich doświadcza wiele rodzin w swoich domach. Podejmowanie działań w takich sytuacjach wymaga wiedzy i profesjonalnych umiejętności, tak aby skutecznie powstrzymać sprawców przemocy i nie przyczynić się do pogarszania sytuacji ofiar.

Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem, które - choć odwieczne - dopiero od kilkunastu lat istnieje w świadomości społecznej w naszym kraju i jest przedmiotem świadomych, skoordynowanych działań zaradczych.

Aby przerwać złą historię milczenia wokół pojedynczej ofiary i zmienić jej sytuację, niezbędne jest podejmowanie działań przez reprezentantów wielu służb, a co ważniejsze, muszą oni działać razem. W ten sposób mogą zyskać większą skuteczność, wspierać się nawzajem, unikać zarówno wypalenia z powodu nieskuteczności wysiłków, jak i powielania tych samych działań oraz podejmowania sprzecznych kroków.

Pomoc społeczna jest istotnym ogniwem przeciwdziałania przemocy domowej, dysponuje bowiem szczegółową wiedzą o poszczególnych rodzinach i określonymi możliwościami pomagania. Do jej działań, konieczność posługiwania się Niebieskimi Kartami, wprowadziła ustawa o pomocy społecznej.

Kolejną ważną instytucją, która z racji swoich kompetencji musi włączać się do lokalnego systemu pomagania ofiarom przemocy domowej, jest gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych. Rozpoczynając sprawy nakierowane na zobowiązanie do leczenia osób uzależnionych od alkoholu, często ma do czynienia z sprawcami przemocy. Samo zobowiązanie do leczenia odwykowego nie jest w stanie zatrzymać przemocy, nawet jeśli sprawca podejmie leczenie. Nadużywanie alkoholu, chociaż w wysokim stopniu koreluje z przemocą, nie jest uważane za jedyny czynnik sprawczy.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Oksa powstał w oparciu o diagnozę środowiska na podstawie informacji uzyskanych z Komendy Powiatowej Policji w Jędrzejowie oraz analizy dokumentacji Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oksie

Program Przeciwdziałania Przemocy Gminy Oksa ma charakter długofalowy. Działania Programu obejmują lata 2019 – 2022 W miarę potrzeb i sytuacji społecznej zadania Programu mogą ulegać zmianom i udoskonaleniom.

I . ANALIZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY OKSA.

W celu właściwego zaplanowania podejmowanych działań niezbędne jest dokonanie analizy problemów społecznych z uwzględnieniem problemu przemocy w rodzinie.

Tabela nr 1. Przemoc w rodzinie w ujęciu statystycznym na terenie Gminy Oksa w latach 2015-2018

Przemoc w rodzinie	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018
Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskiej Karty”	6	11	10	9

Na terenie Gminy Oksa przemoc w rodzinie najczęściej występuje w rodzinach z uzależnieniami od alkoholu, małą świadomością społeczną, obserwuje się współzależnienie od przemocy jak również „ przyzwolenie” ofiary do stosowania przemocy. Ofiarami przemocy są na ogół kobiety i dzieci, choć na uwagę zasługuje również przemoc w stosunku do osób niepełnosprawnych i starszych.

Przypadki znęcania najczęściej odbywają się w domach rodzinnych, w zamkniętym kręgu osób, gdzie świadkami są jedynie członkowie rodziny. Ofiary przemocy boją się, a niejednokrotnie wstydzą się o tym mówić, zeznawać w sądzie, wolą cierpieć niż zgłaszać fakt występowania przemocy. Tylko bardzo zdeterminowane ofiary przemocy decydują się na jej przerwanie, poprzez poinformowanie odpowiednich organów.

Z uwagi na powyższe fakty konieczne jest podjęcie działań zmierzających w kierunku edukacji społeczeństwa, dostarczając wiedzy o zjawisku przemocy i sposobach radzenia sobie z problemami. Niezbędne jest również zapewnienie profesjonalnej pomocy.

II. PODSTAWA PRAWNA

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 poz 1390)
2. Ustawa z dnia 26 października 1982 r . o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U.2018.2137, 2244).
3. Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o przemocy społecznej (Dz. U z 2018r. , poz. 1508 z późn. zm.)

4. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. 2017 poz 682)
5. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. 2018 poz. 1600, 2077)
6. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
7. Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

III. ADRESACI PROGRAMU

Program adresowany jest do mieszkańców Gminy Oksa, a przede wszystkim do: ofiar przemocy w rodzinie (w tym; dzieci, współmałżonków, partnerów w związkach nieformalnych, osób starszych, osób niepełnosprawnych), sprawców przemocy w rodzinie, świadków przemocy w rodzinie, przedstawicieli władz lokalnych, przedstawicieli instytucji służb pracujących z dziećmi (nauczyciele, pedagodzy, pracownicy socjalni, policjanci, pracownicy wymiaru sprawiedliwości, pracownicy służby zdrowia).

IV. CEL GŁÓWNY

Celem głównym programu jest zwiększenie skuteczności działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Celami szczegółowymi będą:

1. Podejmowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy.
2. Wsparcie i profesjonalna pomoc doradcza, terapeutyczna, socjalna – dzieciom i rodzinom dotkniętym przemocą.
3. Zmniejszenie skali zjawiska przemocy.
4. Ochrona ofiar przemocy w rodzinie.
5. Zwiększenie dostępności pomocy, oraz zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych.
6. Podnoszenia świadomości społecznej w zakresie zjawiska przemocy i sposobów radzenia sobie z tym problemem.
7. Poszerzenie wiedzy dotyczącej zjawiska przemocy i sposobów tego problemu wśród dzieci, młodzieży i dorosłych.
8. Wspieranie ofiar przemocy w sytuacjach kryzysowych.
9. Ograniczenie występowania zachowań agresywnych wśród uczniów (ze szczególnym uwzględnieniem agresji słownej).
10. Zapewnienie możliwości profesjonalnego wsparcia dla ofiar i sprawców przemocy (porady psychologa, prawnika, podejmowanie interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy).
11. Współpraca z placówkami opiekuńczo – wychowawczymi

V. REALIZATORZY PROGRAMU

- Urząd Gminy w Oksie
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Oksie
- Gminny Zespół Interdyscyplinarny d.s. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Oksie
- Placówki oświatowe na terenie gminy
- Policja
- Służba Zdrowia
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jędrzejowie
- Kurator sądowy
- Sąd Rejonowy w Jędrzejowie

VI. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU:

- Zmiana postaw społecznych wobec zjawiska przemocy w rodzinie.
- Spadek liczby przypadków przemocy w rodzinie.
- Udzielanie profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie.
- Usprawnienie systemu pomocy rodzinom dotkniętym przemocą.
- Zwiększenie zaangażowania społeczności w sprawy przeciwdziałania przemocy.
- Zbudowanie systemu działań w zakresie pomocy rodzinom i osobom dotkniętym przemocą.
- Zwiększenie kompetencji służb, instytucji i organizacji społecznych pracujących w obszarze przemocy oraz poprawy współpracy w tym zakresie.
- Zmniejszanie skali występujących w rodzinach dysfunkcji wynikających z przemocy.

VII. FINANSOWANIE

Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie są środki finansowane z budżetu Gminy Oksa. Przeciwdziałanie Przemocy w Rodzinie jest zadaniem własnym gminy na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

VIII. MONITORING

Wójt Gminy Oksa sprawuje na bieżąco nadzór nad realizacją programu i podejmuje niezbędne działania zmierzające do osiągnięcia celów wyznaczonych w programie.

